

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/1957,Prezentacja-wystawy-UB-w-walce-z-podziemem-niepodleglosciowym-w-województwie-bi.html>
09.04.2026, 22:24

Prezentacja wystawy „UB w walce z podziemiem niepodległościowym w województwie białostockim” - Białystok, 3-24 marca 2008 r.

W dniach 3-24 marca 2008 r. w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 9 w Białymstoku przy ul. Upalnej 26 będzie można zwiedzać wystawę „UB w walce z podziemiem niepodległościowym w województwie białostockim”, przygotowaną przez OBEP IPN Białystok.

Ekspozycja ukazuje działania Urzędu Bezpieczeństwa w świetle oryginalnych materiałów UB i SB. Pierwsza część wystawy przedstawia powstanie Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Białymstoku oraz Powiatowych Urzędów Bezpieczeństwa Publicznego. Obok prezentowane są sylwetki „ludzi bezpieki”, m.in. pierwszego kierownika WUBP w Białymstoku por. Faustyna Grzybowskiego, oficera Armii Czerwonej, absolwenta Kujbyszewskiej Szkoły Kontrwywiadu, skierowanego do Białegostoku w sierpniu 1944 r. Dalsza część ekspozycji dokumentuje „życie codzienne” funkcjonariuszy UB. Zdjęcia przedstawiają ich w galowych mundurach, na wycieczkach, przy zabawie i grach sportowych. Z tym sielankowym obrazem ostro kontrastuje druga część wystawy, pokazująca zbrodnie dokonywane „w imię utrwalania władzy ludowej” na żołnierzach podziemia niepodległościowego i wszystkich, którzy sprzeciwiali się wprowadzeniu sowieckiego porządku w Polsce. Bardzo drastyczne fotografie pokazują zmasakrowane ciała partyzantów, m.in. ostatniego żołnierza podziemia na Białostocczyźnie Stanisława Marchewki ps. „Ryba”, zastrzelonego przez grupę operacyjną KBW. Tę część wystawy uzupełniają dokumenty opisujące kulisy pracy tajnych agentów UB, rozpracowujących Kościół katolicki, poszczególne oddziały partyzanckie, a także materiały opisujące zabójstwa, przestępstwa i nadużycia popełniane przez „ludzi UB”. Na jednym z paneli pokazano postać tajnego agenta UB Wacława Snarskiego ps. „Księżyc”. W wyniku jego działalności zginęło co najmniej 14 partyzantów, a około 200 innych osób zostało skazanych na długoletnie więzienie.